

Bartleby, l'escrivent

Herman Melville

Em sembla que no cal pas que continui descabdellant aquesta història. La imaginació suplirà eficaçment el magre relat de l'enterrament del pobre Bartleby. Però abans de separar-me del lector, voldria dir que si aquesta petita narració li ha interessat prou per desvetllar-li la curiositat de saber qui era en Bartleby, i quina mena de vida duia abans que el present narrador en fes la coneixença, jo només li puc respondre que comparteixo plenament aquesta curiositat..., però que no tinc cap possibilitat de satisfer-la. Tanmateix, no sé gaire si hauria de divulgar un rumor que em va arribar uns quants mesos després del traspàs de l'escrivent. En quina base es fonamentava, no ho podré assegurar mai; i per això mateix, tampoc no puc dir fins a quin punt és veritat. Però ja que aquesta vaga notícia no ha mancat, per a mi, d'un cert interès suggerent, per bé que trist, podria molt ben ser que actués semblantment damunt d'altres; i doncs l'esmentaré breument. La notícia era aquesta: en Bartleby havia estat un subaltern a l'Oficina de Cartes Mortes de Washington, d'on havia hagut de marxar per un canvi de l'administració. Quan penso en aquest rumor no puc expressar adequadament les emocions que m'assalten. Cartes mortes! No sona a homes morts, això? Imagineu un individu que per naturalesa i per dissort tendeixi a una desesperança esgrogueïda: hi ha cap feina més indicada per augmentar-la-hi que la de remenar contínuament aquestes cartes mortes, i ajustar-les per tal que vagin a les flames? Perquè se'n cremen a carretades, cada any. De vegades, l'esblanqueït empleat rescata un anell de dins un paper doblegat: el dit a què anava destinat potser es descompon a la fossa; o un bitllet enviat amb la caritat més cuitosa: aquell a qui havia de socórrer ja no menja ni passa fam; perdó per a aquells que han mort desesperats; esperança per a aquells que han mort desesperançats; bones noves per a aquells que han mort atuits per calamitats no alleujades. Amb missatges de vida, aquestes cartes es precipiten cap a la mort.

Ah, Bartleby! Ah, humanitat!

MELVILLE, Herman. *Bartleby, l'escrivent*. Traducció de Miquel Desclot. Barcelona: Edicions del Mall, 1983.

Traducido por Miquel Desclot